బహిష్కారం

'వాచస్పతి'

అందమైన కనురెప్పలను ఎత్తి చుట్టూ కలయచూసింది సుజన

కొన్ని క్షణాల తర్వాత ఆమె చూపులు ప్రక్కనే కూర్చొనున్న మాధవిమీద నిశ్చలంగా నిలిచాయి.

మనోజ్ఞంగా, గంభీరంగా ఉన్న మాధవి కళ్ళు ఏదో ప్రశ్నించినట్లయ్యాయి.

సుజన ఏదో కళ్ళతోనే జవాబు చెప్పింది. ఆ భాష వాళ్ళిద్దరికే అర్థమైంది.

మాధవి చూపులు త్రిప్పుకొంది— మెల్లగా. సుజన మెల్లగా, అతిమెల్లగా నిట్టూర్చి నిశ్శబ్దంగా కళ్ళు దించుకుంది

సుజన విడచిన ఆ నిట్టూర్పు ప్రక్కనే కూర్చొనున్న విజయకుమార్‌కుగానీ, మాధవికిగానీ, ఎదురుగా కూర్చొని మంత్రాలు వల్లిస్తున్న పురోహితునికిగానీ వినిపించనే లేదు

విశాలమైన పెళ్ళిపందిరిలో బంధువులూ, మిత్రులూ కూర్చొనున్నారు— నూతన వధూవరులను శాశ్వత బంధంతో బంధించేందుకు సంసిద్ధులై

మంగళ వాయిద్యాలు మంత్రోచ్ఛారణలో లీనమై శుభకరమూ మనోహరమూ అయిన దివ్యలోకాల మంజుల సంగీతంలా, వీనులవిందులా ఉంది.

పురోహితుడు ప్రక్కకుతిరిగి—

"ఊఁ... మంగళసూత్రధారణ జరుగబోతోంది... పెద్దగా వాయించండి!" అన్నాడు, వాయిద్యగాళ్ళ వేపు చూసి.

పందిరంతా మంగళ వాయిద్యాలతో మారుమోగిపోయింది.

విజయకుమార్ మంగళసూత్రం తీసుకుని లేచి నిల్చున్నాడు.

సుజన కళ్ళెత్తి నేరుగా గేటువేపు చూసి, తిరిగి నెమ్మదిగా కనురెప్పలు వాల్చింది.

మంగళసూత్రధారణ జరిగిపోయింది.

* * *

"అందరూ ఏమంటున్నారో తెలుసా?" మెల్లగా నవ్వి అంది మాధవి.

కిటికీ దగ్గర నిల్చుని దూరంగా చూస్తున్న సుజన తల తిప్పి ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది - ఏవి టన్నట్లు.

మాధవి సుజన ముఖంలోకి చూస్తుండిపోయింది. కొన్నిక్షణాలు మాట్లాడక

"ఏవంటున్నారు?" అంది విచలిత

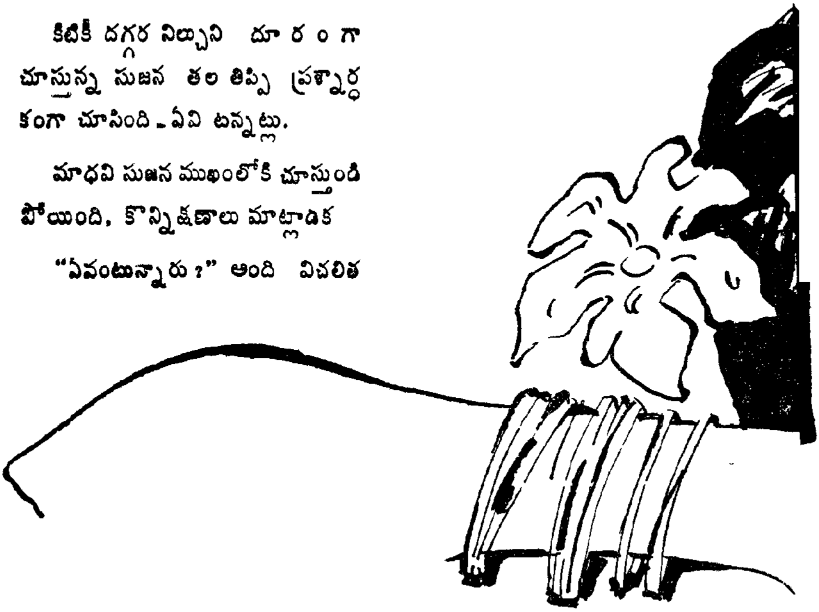

స్వరంతో మాధవి కళ్ళలోకి గుచ్చి గుచ్చి చూస్తూ.

"'సుజన అలా ఉందేం? ఈ పెళ్ళి ఇష్టంలేదా?' అని" పేలవంగా నవ్వుతూ అంది

''ఊఁ...ఏం చెప్పావు?'' బలహీనంగా నవ్వి అంది.

" 'ఎందు కిష్టంలేదూ? ఇష్టమే' అని చెప్పాను" నేలచూపులుచూస్తూ అంది.

సుజన బరువుగా నిశ్వశించి— "నమ్మారా?" అంది బాష్పతప్తమైన కళ్ళను మాధవి కళ్ళల్లో పడనీకుండా తల తిప్పుకుని.

"ఎవరు నమ్మారో నమ్మలేదో నాకు తెలీదు గానీ, మీ ఆడబడుచు మటుకు నమ్మలేదు''

"ఏమందేమిటి?" తలతిప్పి ఆత్రంగా అంది.

ముఖం కొద్దిగా వాలిపోయింది పెదవులు వొణికాయి.

"ఇష్టమే అయితే పెళ్ళి రోజున ఇంతటి శుభసమయాన కళకళ్లాడ వలసిన ముఖం అలా కళావిహీనంగా ఉందేం?" అని నిలదీసి మరీ అడిగింది

"సుజా! మీ ఆడబడుచు తక్కువైందేమీకాదు. మానవ మనస్తత్వపు లోతులు కరతలామలకాలు. ప్రస్తుతం సైకాలజీ ఎమ్. ఎ. చేస్తుందట."

''తెలుసు''బరువుగా నిట్టూర్చి అంది

గొంతు పెగుల్చుకుని ఒక్కమాటా బయటకు రాలేదు.

"నీకీ పెళ్ళి ఇష్టంలేదని నాకు మటుకే తెలుసు అయితే, నీ ప్రియాతి ప్రియమైన మాధవి హృదయంలో ఈ

కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా జరిగిపోయాయి.

"సుజా!"

తల త్రిప్పుకొన్న సుజన మాధవి కంఠంలోని ఆర్ద్రితకు చలించిపోయింది.

ఎందుకు పిలిచావని అడగలేకపోయింది

రహస్యం గుప్తంగా ఉంటుం దన్న విషయం మటుకు ఏ క్షణంలోకూడా మరచిపోవద్దు" విచలిత స్వరంతో అంటుంటే, కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి

"మాధవీ!" కుర్చీలో కుప్పగా కూలబడి దోసిట్లో ముఖం దాచుకుని విలవిల్లాడింది సుజన

"ఒక్క విషయం చెప్పాలనుకుంటు న్నాను నువ్వు దా న్నెలా స్వీకరిస్తావో తెలీదు. మన ప్రగాఢ స్నేహలతను దృష్టిలో పెట్టుకునే ఈ సలహా ఇచ్చేందుకు సాహసిస్తున్నాను " మెల్లగా అంది.

సుజన దోసిట్లోనుండి తలెత్తి చూసింది కన్నీటి ధారలచే చెంపలు మలినమయ్యాయి దీనత్వమూ, నిస్సహాయతా రూపుగొన్నట్లున్న సుజనను చూడగానే, మాధవి కన్నుల్లోనుండి నీటి బొట్లు జలజలా రాలాయి.

"సుజా! ఈ సమయంలో నీకు కావలసింది మనోధైర్యం అది నీ కుందనే నా అభిప్రాయం " చెక్కిళ్ళమీద జారిన కన్నీటిని తుడుచుకుంటూ అంది.

అందుకు సుజన ఎలాంటి జవాబూ చెప్పలేక శూన్య దృక్కులతో శూన్యాకాశం కేసి చూడసాగింది

"జీవితం చిత్రమైంది. అనుకున్నవేవీ అనుకున్నట్లు జరగవు ఏ అదృష్టవంతులకో ఆ వరం పరిమితం మనలాంటివాళ్ళం ప్రతిక్షణం ఈ జీవితంలో పోరాడాలి ఎవర్నో సుఖపెట్టాలనీ సంతోషపెట్టాలనీ ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నావు అదే నీలక్ష్యమైతే దాన్ని చేరుకొనే మార్గం తప్పక చూడాలి " సుజన ముఖంలోకి పరిశీలనగా చూస్తూ అంది

"అలాగే మాధవీ! ఇక నాముఖంలో ఒక్క బాధాపీచికను నువ్వు చూడవు" కన్నీటిని పూర్తిగా తుడుచుకొని మెల్లగా నవ్వి అంది

"చిన్నతనంలోనే, అమాయక లేత హృదయాల్లో ఆశాలతలను ఎంతో జాగ్రత్తగా, ప్రేమగా పెంచి పెద్దచేస్తే విధి అనే ఝంఝూనిలయం వాటిని సమూలం పెకిలించివేసినప్పుడు మానవుడేంచేస్తున్నాడు? ఆ నిరాశతో ఆ దుఃఖంలో అలాగే కుమిలిపోతున్నాడా? తనజీవితంతోపాటుతనవారి జీవితాల్లోనూ నిరాశాకారుచిచ్చును రగిలిస్తున్నాడా? 'అంతకంటే చేసేదిమటు కేముంది?' అని నువ్వనవచ్చు కానీ, వివేకవంతులు, విజ్ఞానవంతులు చేయవలసిన పని అదేనా సుజా?

"వినూత్నమైన ఆశాలతలను తిరిగి నాటి, పెంచడం వివేకం కాదంటావా?

"ఏనాటికైనా అవి పుష్పించి మనోహర సౌరభాలను వెదజల్లుతాయని జీవితమంతా నిరీక్షించడం, జీవితానికే జీవమైన ఆశావాదానికి నిదర్శనం కాదంటావా? విధి చేతిలో పరాజయాన్ని స్వీకరించి చేతకానితనాన్ని నిరూపించుకోవడం కన్నా ఉన్నశక్తి నంతా కూడదీసుకుని విధినే ఎదిరించడం సాహసం కాదంటావా?" ఆవేశంగా అంటున్న మాధవి ఒక్కక్షణం ఆగి, సుజన ముఖంలోకి చూసింది ఫలితంకోసం.

సుజన ముఖంలో రంగులు మారాయి

"ఆ కోతిలా ఉండే ఆవిడకి కుడివైపున ఉన్న ఆవిడా
ఎడమవైపున ఉన్న ఆవిడా మీ ఆవిడ ?"
"ఆ మధ్య నున్నదే."

పెదవులమీద సన్నని చిరునవ్వు తళుక్కుమంది.

ఆశాపూరిత నేత్రాలతో మాధవి ముఖంలోకి చూస్తూ కూర్చుంది—ఏం మాట్లాడక.

"పెళ్ళి పందిరిలో నువ్వు క్షణక్షణం కళ్ళెత్తి చూస్తుంటే..."

"మాధవీ!" విచలిత స్వరంతో అంది.

"నీ పిచ్చిగానీ, అత నెందుకొస్తాడు? అంత మమకారమే ఉంటే...''

"దయచేసి గతంలోని ఏ క్షణాన్నీ గుర్తు చేయకు. అది నాకు చిత్రహింసనే భావించు మాధవీ" తలతిప్పుకుని అంది.

ఎంతో నిశ్చలంగా, నిర్వికారంగా చెప్పాలనుకున్నా. ప్రతిమాటా బాధా పూరితమై, హృదయానికి ప్రతిబింబమే అయింది.

ప్రేమను నిర్వచించడం నా శక్తికి అతీతమైన పని అయినా నిజమైన ప్రేమ అన్ని అడ్డంకులనూ తొలగించుకొని యధేచ్ఛగా తన గమ్యాన్ని చేరుతుందని చెప్పడం సత్యానికి దూరం కాదేమో! నువ్వు చేసిన తప్పు ఒక్కటే ననిపిస్తుంది."

"ఏవిటి?" తల తిప్పి కాస్త ఆశ్చర్యంగానే ప్రశ్నించింది.

"ఒక పిరికివానికి మనసివ్వడం"

సుజన గాఢంగా నిట్టూర్చడం తప్ప మరేం జవాబు చెప్పలేకపోయింది.

పొంగి పొరలుతున్న కన్నీటిని మాధవి దృష్టినుండి తప్పించుకొనేందుకు అక్కడనుండి లేచి వెళ్ళడమే శరణ్యమైంది.

"అవును పొరబడ్డాను" అంది గద్గద కంఠంతో

"గతాన్ని మరచిపోవాలని నువ్వు ఎంతగా ప్రయత్నించినా అదంత సులభమైన పనేమీ కాదు ఎంతో మనో నిశ్చ[illegible], ధైర్యమూ కావాలి తీవ్రమైన సాధనా, కృషీ అవసరం. అయినా, విజ్ఞానవతివి, వివేకవతివి నీకు చెప్ప వలసిన అవసరం లేదు. నేను వెళ్తాను. కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకో. గతంలో కూలిన ఆశాసౌధాలను గురించి ఆలోచిస్తూ బాధపడకు సుందర భవితవ్య సౌధానికి సోపానాలు కట్టుకో సుజా ! ఇక వెళ్ళనా?" అని, కుర్చీలోనుండి లేచి సుజన దగ్గర కెళ్ళి తల తనవేపు తిప్పుకుంది.

బాష్పపూరితాలైన కళ్ళనెత్తి మాధవి ముఖంలోకి చూడలేకపోయింది సుజన

"ఇది న్యాయంకాదు సుమా.. "

కాస్త కఠినంగానే అంది మాధవి

"కొన్నిగంటలవ్యవధి నివ్వుమాధవీ? ఈ పరిస్థితులకు కాస్త నన్ను, " రుద్ధ కంఠంతో అంది

"అలాగే, అలాగే. నే వెళ్తాను" అంటూ మాధవి వెళ్ళిపోయింది

భార హృదయంతో బరువెక్కిన మెదడుతో మంచంమీద వాలిపోయింది సుజన. గత స్మృతులు ఝుమ్మంటూ ముసురుకుంటున్నాయి. దూరం చెయ్యాలని ప్రయత్నించినా ప్రయోజనం లేక పోయింది

వేణు...తన జీవితంలో వేణుప్రవేశం ఇంత విషాదకరమైనస్థితికి దారి తీస్తుందని ఎవ రనుకున్నారు ?

ఆ రోజు... తనకు బాగాగుర్తు — క్లాసులో అందరూ ఇంగ్లీషు లెక్చరరు కోసం వేయి కన్నుల్తో ఎదురు చూస్తున్నారు. తన గుండె లెందుకో వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి ఎన్ని మార్కు లొస్తాయో నని — బాగా వ్రాసినా ఎందుకో అంత ఆత్రం ! భయం ? ఈ రోజను కుంటే నవ్వొస్తుంది. 'ఫస్టుమార్కు నీకేలే' మెల్లగా గొణిగింది మాధవి.

తను చురుక్కున చూసింది మాధవి కన్నుల్లోకి — పరిహాసమెందు కన్నట్లు.

'అంత పరిహాసమెందుకూ? నా మాట తప్పదు చూడు !' అంది మాధవి మెల్లగా నవ్వి, తలతిప్పుకుంటూ.

క్లాసులో గోల ఎక్కువైంది

ఈలలు, పాటలు, నవ్వులు — వీటిలో తరగతిలాకాక బజారులా తయారయింది డిగ్రీక్లాసు కొచ్చారన్న పేరేగానీ, చదువుకు తగిన సభ్యతా, శిక్షణా, మర్యాదా లేనేలేవు

పిల్లి కూతలుకూడా వినిపిస్తుంటే తనకు చిరాకెత్తుకొచ్చింది— 'బుద్ధితక్కువై కూర్చున్నాం. పోదాం పద. మేనర్‌లెస్ బ్రూట్స్' కోపంతో కంపిస్తున్న స్వరంతో అంది.

'రెండుమూడు నిముషాల్లో పోవటం రావడ మెందుకని? అందులో పేపర్లిస్తారాయె... అదుగో మాస్టరొస్తున్నారే.' నర్ది చెప్పింది మాధవి.

ఎదురుచూస్తున్న మాస్టరు రానే వచ్చారు.

తన గుండెలు మరీ విపరీతంగా కొట్టుకోసాగాయి.

మాస్టరు పేపరుకట్ట విప్పుతూ, క్లాసు వేపు చూసి చిరునవ్వు నవ్వి —

'సుజన ఫస్ట్, వేణు సెకండ్' అన్నారు.

మాధవి చేతిమీద మెల్లగా గిచ్చింది.

తనగుండెదడ అప్పటిగ్గానీ తగ్గలేదు!

అందరికీ పేపర్లిచ్చాక — 'ఒకసారి ఎలావ్రాసారో చూసుకోండి' అన్నారు మాస్టరు.

అర్ధసంవత్సరంగా ఒకే క్లాసులో ఉన్నా వేణెవరో అసలు తనకు తెలియక పోవడం కించిత్తు ఆశ్చర్యాన్నే కలిగించింది. పేపర్లిచ్చేటప్పుడు నలుగురైదుగురు గుంపుగా రావడంచేత వేణు ఎవరో తెలుసుకోలేకపోయింది.

అంతలో క్లాసు మధ్యలో నుండి సన్నగా, పొడుగ్గా ఉన్న యువకుడు పేపరు చేత్తో పట్టుకుని లెక్చరర్ దగ్గర కొచ్చాడు.

'ఏం వేణూ?' ఆ అబ్బాయి వేపు చూస్తూ ప్రశ్నించాడు లెక్చరరు.

అప్పటకి తెలిసింది అతనే వేణని.

'వారి పేప రివ్విస్తారా?' అన్నాడు నేలచూపులు చూస్తూ మెల్లగా.

''ఎవరి పేపరు?''

"వారిదే...సుజనగారి పేపరు"

అస్పష్టంగా గొణిగాడు. ఆ గొణుగుడు లెక్చరర్‌కు, లెక్చరర్‌కు దగ్గరగా కూర్చొనున్న తమకూ మటుకే వినిపించిఉంటా యనిపించింది తనకు.

ఎంత ధైర్యస్తుడు! తనకు నవ్వొచ్చింది.

వేణు అలా అడగ్గానే లెక్చరర్ ముఖం ఎందుకనో కొద్దిగా పాలిపోయింది.

అయినా కొద్ది క్షణాల్లో తన్ను తాను సంబాళించుకుని "ఎందుకూ?" అన్నారు.

"ఎంత బాగా వ్రాసారో చూద్దామని"

అస్పష్టంగా అన్నా, ప్రతి పదంలో వ్యంగ్యం నిగూఢంగా ఉన్నట్లనిపించింది తనకు.

కోపం ఉప్పెనలా పొంగింది. ఆడ పిల్లలు ఏవిషయంలోనన్నా కాస్త ఆధిక్యత చూపితే ఎందుకో ఈ మగవాళ్ళు ఓర్చుకోలేరు? ఒకసారి మాధవికి పద్య రచనా పోటీలో మొదటిబహుమతి వస్తే ఇలాగే హృదయాల్లోని మాలిన్యాన్నంతా

బయటపెట్టుకున్నారు। ఆడపిల్ల వ్రాసిందని మొదటి బహుమతి ఇచ్చారట!

హు...ఎంత నైచ్యం, ఎంత సంకుచితత్వం! కొన్ని విషయాల్లో ఆడవాళ్ళు తమకన్నా అధికు లని అంతరాంతరాల్లో స్పష్టంగా విదితమైనా బయటకు మటుకు వచ్చినా ఒప్పుకోరుకదా? తను వ్రాయందే మాష్టరు తనకు మార్కు లిచ్చారా?

ఎందు కిస్తారు?

ఆడపిల్లనా లేక మరేదన్నా...అవమానంతో సిగ్గుతో కళ్ళల్లో నీళ్ళు చిప్పి

ల్లాయి. రోషంతో, కోపంతో హృదయంలో అగ్నిజ్వాలలు భగ్గుమన్నాయి.

'చూడమనండి మాష్టారూ!' అంది పేపరు మాస్టారి చేతి కందిస్తూ.

మాష్టరు ముఖంలోనూ అనేకభావాల రంగులు మారాయి.

పేణు నెమ్మదిగా పేపరు తీసికెళ్ళి

తనసీట్లో కూర్చొని పది నిముషాల తర్వాత తిరిగివచ్చి పేపరు మాస్టరిచేతి కిస్తూ 'చాలాబాగా వ్రాశారు' అన్నాడు.— ధైర్యంగా తన ముఖంలోకిగానీ, మాస్టరు ముఖంలోకిగానీ చూడలేక, నేలచూపులు చూస్తూ.

'వ్రాయబట్టే ఫస్టుమార్కులొచ్చాయి' అన్నారు కరుగ్గా మాస్టరు.

'అవును' మెల్లగా అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ అవరు పాఠా లేం జరగలేదు.

'చాలా బాగా వ్రాశారు' అన్న వేణు మాటలే తన చెవుల్లో పదే పదే మారు మ్రోగుతున్నాయి.

ఏదో పేచీ తెస్తాడనుకున్న వేణు అంత సౌమ్యంగా, ఇతర్ల గొప్పతనాన్ని గుర్తించడం తనకు సంతోషాన్నే కలిగించింది.

మంచితనాన్ని, గొప్పతనాన్ని గుర్తించడం, శ్లాఘించడం ఈ రోజుల్లో అరుదుగా కనిపిస్తున్న విషయం.

వేణు అనే విద్యార్థి తన తో పాటు చదువుతున్నాడన్న విషయం అంతవరకు తెలియకున్నా ఆ రోజునుండీ హృదయంలో ఏదోమూల తనకు తెలీకుండానే స్థానాన్ని ఆక్రమించుకున్నాడు.

ఇది తనకు తెలీకుండానే జరిగిపోయిన విషయం

క్లాసుకు వెళ్ళగానే, తనకళ్ళు నెమ్మదిగా, సౌమ్యంగా ఏదో చదువుకుంటూ తన ఉనికే ఇతర్లకు తెలియనట్లుండే వేణునే వెదికేవి

ఒక్కోసారి భయంగా, సిగ్గుగా తన కళ్ళల్లోకి చూస్తున్న సన్నని, కాంతివంతమైన కళ్ళతో తన కళ్ళు కలిసేవి

అలాగ మాటలే లేక చూపులతోనే ఆ సంవత్సరం జరిగిపోయింది.

రెండో సంవత్సరం—

ఎప్పుడూ ఇంగ్లీషులో తనకే వచ్చే ఫస్టుమార్కు వేణుకు పోయింది

ఆ సంవత్సరమూ, మెల్లగా ఎలాంటి ప్రత్యేకత లేకనే జరిగిపోయింది.

మూడో సంవత్సరం తన జీవితంలో మరువరానిది, ఉష ... మరచి పోవాలని ఇన్ని రోజులుగా ప్రయత్నిస్తున్న కాలం

అంతవరకు వేణు మీద ఉన్న అవ్యక్తమైన అభిమానం ఒక రూపాన్ని ఏర్పరుచుకొంది.

వేణు వ్రాసిన చిన్న ఉత్తరం ఆ రూపానికి ప్రకాశాని కొచ్చే మార్గదర్శి అయింది

తన సుందర మానస సరోవరంలోని ప్రఫుల్ల ప్రేమ పంకజం సుగంధాలనూ, అందాలనూ వెదజల్లసాగింది

ఆ సుగంధ వీచికలూ, అందాల మేఘమాలికలూ తనను సరిక్రొత్త లోకాలకు తీసికెళ్ళుంటే,

మాధవి వేళాకోళం చేస్తూ—

'సుజా! ఎప్పుడూ ఊహా లోకమైతే ఎలా? కాస్త భూమ్మీద నడు!' అనేది

దాంతో కెంపురంగును పులుముకొన్న తన చెక్కిళ్ళలోని అరుణిమనూ, కన్నుల్లోని కాంతులనూ చూసి మాధవి మరింత హాస్యం చేస్తూ—

'ఆ పిరికివాడి నెందుకే, ఆలా హీరోలా ఆరాధిస్తావు?' అనేది

'అతను పిరికివా దేంకాదు. మంచివాడు' అనేది చూపులు త్రిప్పుకుంటూ, వచ్చేనవ్వును బలవంతంగా అపుకుని

ఒకరి భావాల నొకరు అర్థంచేసుకున్నా, ఒకచోట కూర్చుని మనసారా మాట్లాడుకున్నది లేదు

క్లాసులోనే కళ్ళు మౌనంగా తమ మూగభాషను మాట్లాడుకొనేవి

పబ్లిక్ పరీక్ష లయ్యాక, వేణుఉత్తరం వ్రాసాడు - పెళ్ళేముందు ఒకసారి కలుసుకుని మాట్లాడా లనీ, అందుకు తగిన అవకాశాన్ని కల్పించమనీ -

మాధవీ, తనూ కలసి పార్కుకు వెళ్ళారు.

ఆరోజే మొదటిసారిగా తన కుటుంబ విషయా లన్నీ చెప్పాడు వేణు

తను సనాతన బ్రాహ్మణకుటుంబంలో నుండి వచ్చినవాడైనా బ్రాహ్మణేతర కన్యను వివాహం చేసుకొనేందుకు ఎలాంటి అభ్యంతరమూ లేదన్నాడు

అమ్మా, నాన్నలు ఒప్పుకోకున్నా, ఒప్పించగల ధైర్య ముందన్నాడు

తనూ, ఇద్దరు చెల్లెళ్ళూ తమ తల్లి దండ్రుల సంతాన మనీ, తను గారాబాల కొడుకు కాబట్టి తన ముద్దు తప్పక చెల్లి స్తారన్న ఆశ ఉందని నొక్కి చెప్పాడు

వెళ్ళగానే అన్ని విషయాలూ మాట్లాడి ఉత్తరం వ్రాస్తా నన్నాడు

వేణు చెప్పిన ప్రతిమాటనూ తను నమ్మింది. మాధవి ఏవో అనుమానాలను వెల్లడించి, వేణును క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేసింది.

వేణు ఏ మాత్రం చలించలేదు అన్ని టికీ నెమ్మదిగా జవాబులు చెప్పాడు

సెలవు తీసుకునే ముందు అప్ర యత్నంగానే తన కన్నుల్లో నీళ్ళు చిప్పి ల్లాయి

మాధవి నాలుగడుగులు ముందు కెళ్ళింది — తమకు ఏకాంతాన్ని కల్పించా లన్న ఉద్దేశంతో,

'నీ ఉత్తరంకోసం వేయికన్నుల్తో ఎదురు చూస్తుంటాను వేణూ! నీఉత్తరం వచ్చాకే నాన్నతో అన్ని విషయాలూ మాట్లాడ్తాను ఉత్తరం వ్రాయడం మరచి పోకేం ?' అని అంటుంటే కంఠం వొణికింది

ఈ అమంగళానికి అపస్వరాలు ఆ రోజే పలికాయేమో అనిపిస్తుంది తనకు

లేకుంటే తన కంఠం అంతగాచలించ వలసిన అవసర మేముంది ?

'అలాగే సుజనా! ఉత్తరం వ్రాయడం ఎలా మరచిపోతాను ? అలా జరిగితే నన్ను నేను మరచిపోయినట్లు కాదూ ?' నవ్వుతూ తన కళ్ళల్లోకిచూసి అంటుంటే, తన గుండెలమీదనుండి ఏదో పెద్దబరువు తొలగిపోయినట్లు తేలిగ్గా శ్వాస తీసు కుంది. కానీ, ఈ రోజు జరిగింది ?

వెచ్చని కన్నీరు పొంగి చెంపలి మీదుగా జారింది

వొణుకుతున్న చేత్తో కన్నీటినితుడిచి ప్రక్కకు తిరిగి పడుకుంది సుజన.

హృదయంలో ఎవరో చెయ్యి పెట్టి దేవినట్లు సుడులు తిరుగుతున్నబాధ

ఒక పిరికివాణ్ణి, వంచకుణ్ణి గురించి తనెందుకింత ఆలోచించాలి? బాధపడాలి? అదే అర్థం కాలేదు సుజనకు

కుసుమసాదృశ మైన హృదయాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా నలిపివేసిన కఠినుడు... అవును... ప్రతిక్షణం వొళ్ళంతా కళ్ళు చేసుకుని, ఆశగా అతని ఉత్తరంకోసం ఎదురుచూడలేదూ? హు...చివరకు మిగిలిందిః కలలన్నీ రూపమే లేకుండా కరిగిపోయాయి. జీవితంలో తనను మరచిపోలేనన్నవాడు చివరకు ఒక ఉత్తరం వ్రాయనే మరచిపోయాడు!

రోజులు, నెలలు అతని ఉత్తరం కోసం ఎదురు చూసింది.

ఆత్మాభిమానాన్ని చంపుకుని ఉత్తరం కూడా వ్రాసింది. దానికి జవాబు లేదు. మానసిక క్షోభతో సంవత్సరం రోజులు అతి భారంగా జరిగిపోయాయి.

ఇంట్లో సంబంధాలు చూడసాగారు. విజయకుమార్ వచ్చి చూసి పెళ్ళిచేసు కొనేందుకు ఇష్టపడ్డాడు.

దాంతో, అది మంచి సంబంధమనీ, తప్పకుండా ఒప్పుకోవాలనీ, ఇంట్లో ఒత్తిడి ప్రారంభమైంది.

నాన్న దగ్గరకూర్చోబెట్టుకుని పరిస్థితి వివరించి చెప్పారు.

పోనీ, ఎవరినన్నా చేసుకోవాలని మనసులో ఉంటే దాపరికం లేకుండా చెప్పమన్నారుకూడా.

కానీ, ఏం చెప్తుంది తను?

మనసిచ్చినవాడూ, నమ్ముకున్నవాడూ మోసం చేసినప్పుడు? పిరికివాడై ముఖమే చూపలేక పరిగెత్తి పారిపోతున్నప్పుడు?

చివరిసారిగా ఇంకో ఉత్తరం వ్రాసింది——

పెళ్ళికి ముందే వచ్చినట్లయితే......

ఉండు...ఇవన్నీ ఎందుకు? ఈ ఆలోచనవల్ల లాభమేంటి?

ఇక తనకు గతం లేదు.

అవును.........

భారంగా నిట్టూర్చి, బరువుగా కళ్ళు మూసుకుంది సుజన.

* * *

తలుపు తట్టిన చప్పుడుకు ఉలికిపడి కళ్ళు తెరచి చూచింది సుజన.

మనసు ప్రశాంతంగా ఉంది - తుఫాను వీచి, ఆగిపోయిన తర్వాత ఏర్పడే ప్రశాంతంలా చూపులు త్రిప్పి కిటికీలోనుండి దూరంగా చూసింది.

రమణీయమైన సంధ్యా, అంతకన్నా మనోజ్ఞమైన ప్రాచీకన్నె ముఖారవిందం, చల్లని పిల్ల తెమ్మెరలూ, మనసును నూతన ఉత్సాహంతో, ఆనందంతో నింపాయి.

'ఎంతసేపు నిద్రపోయాను!' అనుకుని తన నిద్రకు తనే ఆశ్చర్యపోయింది.

తిరిగి తలుపు మెల్లగా తట్టిన చప్పుడయింది.

"ఎవరు? మాధవీ?"

"కాదు"

"ఈయన కారు బాగానే ఉంది...మరి అమ్మతోటి ఈయన దొక్కు స్తా దంటా వేమిటి ?''

అంటో మెల్లగా వినిపించింది సుపరిచిత కంఠం.

ఆశ్చర్య పోయి, మంచం మీద నుండి లేచి తలుపు తీసింది సుజన.

వాకిలి దగ్గర నిలబడి ఉన్న వ్యక్తిని చూడగానే కొన్ని క్షణాలపాటు అచేతనయై చిత్తరువులా వుండిపోయింది.

"ఆహ్వానం లేకుండా వచ్చానని ఆశ్చర్యపోతున్నావా సుజనా ?"

ఆ మాటలతో సుజనలో చలనం కలిగింది. దుఃఖం, కోపం, భయం, కలగాపులగంగా హృదయాన్ని ఆక్రమించాయి.

తల తిప్పుకొని రెండడుగులు వెనక్కు వేసింది.

"లోపలకు రావచ్చా ?"

"అసలు నువ్వెందుకొచ్చావు ? నేనిక్కడున్నానని ఎలా ఆందోళనా స్వరంతో అంది.

అదృష్టవశాత్తూ రాగానే కనిపించింది. అరగంట సేపు లాడించుకొని చివరకు దారి చూపి ఒకే ఒక మాట మాట్లాడి పోదామని వచ్చాను. కాదనకు" ప్రార్థనా పూర్వకంగా అన్నాడు.

"ఏ ముఖం పెట్టుకుని వచ్చావు ?"

దుఃఖం వల్లా, కోపం వల్లా కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి.

గొంతు గాద్గద్యం వహించింది.

శాంతించిదనుకున్న తుఫాను తిరిగి చెలరేగి. మనసును నానా బీభత్సంగా తయారు చేసింది.

వర్తమానంలోనే కాక, భవిష్యత్తులో కూడా తనకోసం అలాంటి విషమ ఘడియలు ఎదురు చూస్తుంటాయని కల లోనైనా ఊహించని సుజనకు, ఆ పరిస్థితికి తట్టుకని నిలబడడం శక్తికి మించిన పనే అయింది

"అంత కఠినంగా మాట్లాడకు సుజనా! నీమీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకుని వచ్చాను ఒక్క నిమిషం – ఒకే మాట"

"ఏవి..

తల గిఱ్ఱున తిరుగుతున్నట్లే ఉంది సుజనకు "భగవాన్ ఎందుకు నాకీ పరీక్ష పెట్టావు తండ్రీ? ఈ పరీక్షలో నెగ్గేందుకు తగిన ఫలాన్ని నాకివ్వు లేకుంటే నా ప్రాణాలే తీసుకో జీవన గ్రంథంలో నుండి గతానికి సంబంధించిన అధ్యాయాల నన్నింటిని చించివేసి, సరికొత్త అధ్యాయాలను వ్రాయాలనుకుంటున్న సమయంలో తిరిగి నేడు ప్రత్యక్షం కావడంలో అర్థం? తన జీవితం ఏం కాబోతుంది ఏమిటి దీని పరిణామం?

తనెందుకింత బేల అయింది? ఎందుకిలా ఆలోచిస్తుంది?

"నన్ను క్షమించు సుజనా!"

కన్నీటి పొరగుండా వేణు వేపు చూస్తూ, బరువుగా నవ్వి,—"క్షమించాను" అంది.

"నిజంగానా?"

ప్రఫుల్లవదనంతో అన్నాడు, హృదయంలోని సంతోషం, కన్నుల్లో, పెదాల మీదా చిరుహాస్యం చేసింది.

అంతవరకు సుజన ముఖంలోకి సూటిగా చూసే ధైర్యం లేనివాడు, ఆ మాటతో తలెత్తి ధైర్యంగా చూశాడు.

"అమ్మా నాన్నలతో నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటానని చెప్తే, కులం ప్రస్తావన తెచ్చి నా నోరు నొక్కేసారు. వాళ్ళను ఎదిరించే ధైర్యం లేకపోయింది వాళ్ళ కన్నీరు చూసి మూగవాడినైపోయాను నే నొట్టి పిరికివాడిని సుజనా! ఏమీ చెయ్యలేక, చెయ్యను చేతగాక, అంతా ఆ విధికి వొదిలి ఊరకుండిపోయాను రెండు రోజులక్రితమే నా పెట్టెలో ఉన్న నీవు వ్రాసిన ఉత్తరాలు చదివింది చెల్లి కన్నీటితో. నన్ను వెళ్ళమని ప్రార్థించింది. మనసిచ్చి నమ్ముకున్న స్త్రీని మోసం చెయ్యవద్దంది. చెల్లి నా ఉత్తరాలు చదవడం తటస్థపడకపోయినట్లయితే, ఆ చీకటిలోకాల్లోనే కర్తవ్య పథం కనుపించక గ్రుడ్డివాడినై ఈ రోజుకూ అలమటిస్తూ ఉండేవాడినేమో?"

"ఈ రోజుకు కళ్ళు తెరిచావా? హు...ఏంప్రయోజనం? చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుంటే లాభం లేదని తెలీదూ?" బరువుగా, వ్యంగ్యంగా అంది.

అలా గనకు సుజనా! ఇప్పుడు మునిగిపోయింది మటుకేముంది? పెళ్ళయి కొన్ని గంటలుకూడా కాలే

12486

"అదేవిటోనండీ—అదే కథ, అదే మ్యూజిక్కూ, అదే క్లైమాక్సూ—అదే స్టార్లూ పెట్టి, పేరు మాత్రం మార్చితీశా సుమండీ — మొదటి పిక్చరు శత దినోత్సవాలు చేసుకుంది — మరి ఇది ఫ్లాప్ అయి కూచుంది — ఏవిటో ఈ ఆడియన్సు పద్ధతి అర్థం కాటంలేదు."

దుగా?" ఆశగా సుజన ముఖంలోకి చూస్తూ అన్నాడు.

"అరుగంట అయింది!" చూపులు త్రిప్పుకొని హేళనగా అంది.

"మనసులేని మనువుకన్నా నరకం మరొకటి లేదు పెళ్ళయిందనేందుకు మంగళసూత్రం ఒక బాహ్య చిహ్నం మటుకే దానికి మనం లేనిపోని ఆధిక్యతనూ, విలువనూ, పవిత్రతనూ అంటగట్టున్నాము. మనసులు కలవని పెళ్ళి పెళ్ళేకాదు. అలాగని ఎవరూ చెప్పరు కూడా. అయిష్టంగా జరిగిన ఈ పెళ్ళిలో పవిత్రతా, ఔన్నత్యమూ ఎక్కడున్నాయి, నువ్వు నాతో వచ్చేస్తేనేం సుజనా? మనం మళ్ళి పెళ్ళిచేసుకుందాం"

ఆమాటతో సుజన నిలువెల్లా వొణికిపోయింది

కళ్ళూ, చెక్కిళ్ళూ ఎరుపురంగును పులుముకున్నాయి.

రెండుసార్లు మాట్లాడాలని ప్రయత్నించింది. కానీ, గొంతు పెగలనేలేదు.

కొన్నిక్షణాల తర్వాత తన్ను తాను సంబాళించుకుని —

“నువ్విక్కడనుండి ఎంత త్వరగా వెళ్ళిపోతే అంతమంచిది” కఠినంగా, గంభీరంగా అంది.

“నువ్వు నన్ను నిజంగా ప్రేమించినట్లయితే...” అస్పష్టంగా అని అర్ధాంతరంగా ఆగిపోయాడు.

“నిజంగా ప్రేమించినట్లయితే నీతో వచ్చేస్తాను?” హేళనగా నవ్వి అంది.

చంద్ర

వేణు చూపులు త్రిప్పుకుని— "జీవితాంతం నరకంలో ఎలా ఉంటావు సుజనా? నీ నిర్ణయం మీదనే మనిద్దరి సుఖ సంతోషాలు ఆధారపడి ఉంటాయన్న విషయం మరచిపోకు" తప్త కంఠంతో అన్నాడు.

"నరక మని ఎందుకనుకుంటూ వున్నావు?" నిర్వికారమైన కంఠంతో అంది.

"అయిష్టంగా చేసుకున్న పెళ్ళిలో స్వర్గ మెలా ఉంటుంది?"

"అయిష్టంగా చేసుకున్నా నని ఎలా చెప్పగలవు?" అదోరకంగా నవ్వుతూ అంది.

"ఇష్టపడే చేసుకున్నావా?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాడు.

"అవును"

"నేను నమ్మను."

"నమ్మమని ఎవరన్నారు" సన్నగా నవ్వుతూ అంది.

వేణుముఖం పాలిపోయింది. కొన్ని క్షణాల తర్వాత రుద్ధకంఠంతో —

"నా పిరికితనమే ఇంత పొరపాటుకు కారణ మని ఒప్పుకుంటాను. కానీ..."

సుజన మధ్యలోనే అందుకుని — "వివాహ వ్యవస్థలో నీకు నమ్మకం లేక పోవచ్చు. కానీ, నాకు నమ్మకమే కాదు— గౌరవంకూడా ఉంది. నువ్వనుకున్నంత సులభంగా తెంచుకుని వచ్చే బంధంకాదు వివాహబంధం. తెంచలేని పవిత్రబంధం. అందుకనే కాలాన్ని అధిగమించి సజీవంగా ఉంది ఈ రోజుకూ. మరొకవ్యక్తి జీవితాన్ని పంచుకుంటున్నా నని, పదిమంది పెద్దల ముందు ప్రమాణం చేశాను. అతని ఆశలనూ, కోరికలనూ నాశనం చేసి, బంగారు భవిష్యత్తులో ముళ్ళునాటి నీతో ఎందుకు రావాలి నేను? అతను చేసిన తప్పేంటి? నువ్వు చేసిన తప్పుకు, నీ పిరికి తనానికి అతన్ని శిక్షించనా? ఈ రోజు నీతో వచ్చేస్తే అతని భవిష్యత్తేంటి? జీవితం మీద ఎంత విరక్తికలుగుతుంది. ఎంతగా, కుమిలిపోతాడు? ఈ నీ సాహసం ఏ విధంగానూ లాభకరం కాదు. ఇది ముందే ఉండవలసింది. నేను రాను, నువ్వు వెళ్ళు" గంభీరంగా, కఠినంగా ఒక్కో మాటే అని, కిటికిలోనుండి ఆకాశంలోకి నిశ్చలంగా చూస్తూ నిల్చుంది.

వేణు మెల్లగా అక్కడనుండి వెళ్ళాడు.

"సుజనా!" మాధవి లోపలికి వచ్చి సుజన భుజం మీద చెయ్యి వేసింది.

"మాధవీ!........."సుజన ఏదో చెప్పబోయింది.

"ఏం చెప్పనక్కర్లేదు. నేనంతా విన్నాను. మంచిపని చేశావు సుజనా! ఈ సమస్య కంతకంటే చక్కని పరిష్కారం లేదు. ఒకరి తప్పుకు మరొకర్ని శిక్షించడం న్యాయం కాదు."

"అవును. ఇక, క్రిందకు వెళ్దాం పద" అంటూ మాధవి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది సుజన.